

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ (Мінфін)

вул. М. Грушевського 12/2 м. Київ 01008 тел. (044) 206-59-47, факс 425-90-26
e-mail: infomf@minfin.gov.ua, код ЄДРПОУ 00013480

від _____ 20__ р. № _____

На № 5763/1/1-21 від 10.02.2021

**Голові Верховної Ради України
Дмитру РАЗУМКОВУ
Народному депутату України
Іванні КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ
Кабінет Міністрів України**

Щодо визначення національних
публічних діячів

Шановні Дмитре Олександровичу та Іванно Орестівно!

Міністерство фінансів України на виконання доручення Віце-прем'єр-міністра України – Міністра з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України О. Резнікова від 10.02.2021 № 5763/1/1-21 до листа Голови Верховної Ради України Д. Разумкова від 05.02.2021 № 11/10-69 спільно з Національним банком України, Міністерством юстиції України, Державною службою фінансового моніторингу України, Національним агентством з питань запобігання корупції розглянуло запит народного депутата України І. Климпуш-Цинцадзе щодо трактування банками визначення «публічні особи» у зв'язку із набуттям чинності Законом України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» (далі – Закон № 361) та повідомляє.

Органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених Конституцією межах і відповідно до законів України; органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України (частина друга статті 6 та частина друга статті 19 Конституції України).

Статтею 6 Закону № 361 визначено коло суб'єктів первинного фінансового моніторингу та суб'єктів державного фінансового моніторингу, до остатніх, зокрема належать Міністерство фінансів України, Міністерство юстиції України та Національний банк України.

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат 58E2D9E7F900307B0400000065FC2E0010108300

Підписувач Марченко Сергій Михайлович

Дійсний з 03.04.2020 15:36:42 по 03.04.2022 15:36:42

Міністерство фінансів України

26110-02-3/6397 від 26.02.2021

Згідно з положеннями статті 11 Закону № 361 суб'єкт первинного фінансового моніторингу під час виконання своїх обов'язків здійснює заходи належної перевірки та визначає належність клієнта до політично значущих осіб, членів їх сімей або пов'язаних з ними осіб.

Відповідно до пункту 47 частини першої статті 1 Закону № 361 політично значущі особи – це фізичні особи, які є національними, іноземними публічними діячами та діячами, які виконують публічні функції в міжнародних організаціях (далі – РЕР).

Пунктом 37 частини першої статті 1 Закону № 361 надано визначення поняття «національні публічні діячі» – фізичні особи, які виконують або виконували в Україні визначні публічні функції, та наведено перелік посад, пов'язаних з виконанням публічних функцій. Тобто Закон № 361 передбачає наявність відносин, які діяли до набуття ним чинності.

Відповідно до положень Закону № 361 суб'єкти первинного фінансового моніторингу (далі – СПФМ) повинні проводити дослідження, достатні для того, щоб мати необхідні знання про своїх клієнтів, включаючи наявність у них будь-яких ознак РЕР.

Законом № 361 не визначено строку для втрати особою статусу РЕР або строку, зі впливом якого особа не вважається РЕР. Якщо РЕР перестала виконувати визначні публічні функції, то СПФМ зобов'язаний і після закінчення 12-місячного періоду продовжувати враховувати її триваючі ризики та вживати заходів, визначених у пунктах 2 – 4 частини тринадцятої статті 11 Закону № 361, до осіб, які (кінцеві бенефіціарні власники яких) є РЕР, членами їх сімей та особами, пов'язаними з РЕР, поки не переконається в тому, що такі ризики відсутні.

Закон № 361 набрав чинності 28.04.2020 і всі його норми, які стосуються національних публічних діячів, зокрема щодо здійснення банком додаткових заходів під час належної перевірки стосовно РЕР, визначених частиною тринадцятою статті 11 Закону № 361, застосовуються також з 28.04.2020.

Крім того, вважаємо за необхідне звернути увагу на те, що Закон № 361 було розроблено на виконання міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції, визначених у статтях 20, 127, 133, 385 Угоди про асоціацію, та підрозділу G «Запобігання відмиванню грошей» доповнення XVII-2 до додатка XVII до розділу IV Угоди про асоціацію між Україною з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію), згідно з якими Україна має забезпечити імплементацію положень Директиви (ЄС) 2015/849 Європейського Парламенту та Ради від 20 травня 2015 року про запобігання використанню фінансової системи для цілей відмивання грошей або фінансування тероризму, що вносить зміни до Регламенту (ЄС) № 648/2012 Європейського Парламенту і Ради, а також скасовує Директиву 2005/60/ЄС Європейського Парламенту і Ради та Директиву Комісії 2006/70/ЄС (далі – Директива (ЄС) 2015/849), а також з урахуванням положень статті 127 Угоди про асоціацію щодо впровадження міжнародних стандартів регулювання та нагляду у сфері фінансових послуг – з метою імплементації окремих

оновлених вимог стандартів «Сорок рекомендацій» та «Дев'ять спеціальних рекомендацій стосовно боротьби із фінансуванням тероризму» Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (далі – FATF).

Так, у пункті 9 статті 3 Директиви (ЄС) 2015/849 міститься визначення терміна «політично значуща особа» (politically exposed person) – фізична особа, яка виконує або виконувала визначні публічні функції.

Водночас, положеннями статті 22 Директиви (ЄС) 2015/849 передбачено, що у разі, якщо політично значущій особі більше не довірено високої державної функції з боку держави-члена чи третьої країни або з боку міжнародної організації, суб'єкти первинного фінансового моніторингу протягом принаймні дванадцяти місяців вважають, що ризики стосовно такої особи продовжуються і застосовують відповідні заходи з урахуванням факторів ризику, доки не буде визнано, що така особа більше не становить ризик, притаманний політично значущим особам.

Аналогічний підхід закладено й у визначенні терміна «політично значуща особа» (politically exposed person, PEP) у Загальному глосарії Рекомендацій FATF.

Дванадцята Рекомендація FATF «Публічні діячі» також не обмежує періоду часу, протягом якого особа має залишатися визнаною як публічний діяч, після складання нею політичних функцій. Керівні настанови FATF (FATF Guidance «Politically Exposed Persons») вказують на використання ризикоорієнтованого підходу під час визначення PEP і (особливо) не на встановлення строку.

Разом з тим зазначаємо, що відповідно до пункту 1 частини першої статті 18 Закону № 361 державне регулювання і нагляд у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» (далі – запобігання та протидії) здійснюється Національним банком України, зокрема, щодо банків та філій іноземних банків; інших фінансових установ (крім фінансових установ та інших юридичних осіб, щодо яких державне регулювання і нагляд у сфері запобігання та протидії здійснюються іншими суб'єктами державного фінансового моніторингу).

Згідно з частиною восьмою статті 18 Закону № 361 Національний банк України як суб'єкт державного фінансового моніторингу забезпечує надання методологічної, методичної та іншої допомоги СПФМ у сфері запобігання та протидії (в тому числі надає рекомендації та роз'яснення з питань застосування законодавства у цій сфері).

Крім того, питання щодо взаємодії між банками і PEP обговорено на засіданні Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (далі – Комітет) під час розгляду законопроектів про внесення змін до Закону № 361 (реєстр. номери 3687 і 4218), що відбулося 03.02.2021. За результатами обговорення цих законопроектів досягнуто усної домовленості про створення робочої групи за участю представників Національного банку України та Комітету з метою формування роз'яснень щодо застосування банками ризикоорієнтованого підходу під час здійснення ними належної перевірки PEP в ході здійснення фінансового моніторингу.

Відповідно до інформації Державної служби фінансового моніторингу України та Національного банку України, за результатами проведення засідання зазначеної

робочої групи 11.02.2021, в якому взяли участь представники Державної служби фінансового моніторингу України, Національного банку України, підготовлено проект листа-роз'яснення, який містить детальні рекомендації щодо дій банків під час вжиття заходів стосовно РЕР, включаючи тих, які припинили виконання визначних публічних функцій. Згаданий проект листа надіслано народним депутатам України, включеним до робочої групи, для узгодження позиції. Після опрацювання учасниками робочої групи цей лист буде доведено банкам України для використання в роботі.

З повагою

Міністр

Сергій МАРЧЕНКО

Апарат Верховної Ради України
КАРТКА ДОКУМЕНТА

412104

Кореспонденти Сергій М. Міністерство фінансів України (всього 1)
Вид документа Відповідь на депутатський запит
Вих. № та дата кореспондента № ДСК 26110-02-3/6397 від 26.02.2021
Реєстр. № та дата реєстрації 68016 від 01.03.2021
Арк./прим. 4/1
Стислий зміст на № 11/10-69 від 05.02.21р. Про розгляд депозиту народного депутата України Климпуш-Цинцадзе І. О., щодо трактування банками визначення «публічні особи» у зв'язку із набуттям чинності Закону № 361.

Проходження документа (особа, у якої є позначка «Оригінал»)	Дата передачі оригіналу ВСК	Дата отримання оригіналу	Підпис